

Peppi Saikku

26.2.2026

THL/437/4.00.00/2026

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntö 26.1.2026 VN/37863/2025

**Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi
Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja
kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä
eräiden muiden lakien muuttamisesta**

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikossa esitetystä asiasta.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi nuoren kuntoutusrahaa koskeva säännös ja säännöksen piiriin kuuluva kohderyhmä ehdotetaan siirrettäväksi tarkennettuna Kansaneläkelaitoksen järjestämän ammatillisen kuntoutuksen lakiperusteen alle. Myös harkinnanvaraista kuntoutusavustusta koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi.

Ehdotetut muutokset ovat perusteltuja osana tavoitetta yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa sosiaaliturvajärjestelmää. Nuoren kuntoutusrahan kohderyhmä on jo kaventunut aiempien hallituskaudella tehtyjen lakimuutosten takia ja suurin osa nuoren kuntoutusrahan saajista voisi siirtyä samansuuruisen kuntoutusrahan saajiksi. Harkinnanvaraisen kuntoutusavustuksen käyttö on marginaalista, eikä sitä ole esityksen mukaan tällä hetkellä maksussa kenellekään.

THL pitää tärkeänä, että nuorten kuntoutusjärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti huomioiden palvelu- ja etuusjärjestelmän kokonaisuus. Ammatilliseen kuntoutukseen ja kuntoutusrahaan on tehty useita

muutoksia tällä hallituskaudella ja nuoren ammatilliseen kuntoutukseen osallistujien määrä on vähentynyt merkittävästi. Nuorten kuntoutusetuuksiin ja -palveluihin tehtyjen muutosten vaikutuksia tulee siten seurata ja arvioida huomioiden myös sosiaali- ja terveyspalvelut sekä perusturvaan ja toimeentulotukeen tehdyt muutokset.

Kuntoutuslakiin ehdotetut muutokset

Nuoren kuntoutusrahan tavoitteena on varmistaa nuoren ammatillisen kuntoutumisen käynnistyminen ja toteutuminen, parantaa nuoren työllistymisedellytyksiä sekä turvata toimeentuloa. Esityksen mukaan kuntoutusrahaoikeuden poistuminen työpajatoiminnassa olevilta ja maksullisia opintoja suorittavilta nuorilta koskettaa muutamia kymmeniä nuoria. Muutoksen myötä riskinä on, että nämä nuoret voivat joutua hakeutumaan viimesijaiseksi tarkoitetulle toimeentulotuella, jos he eivät täytä ensisijaisten etuuksien saamisedellytyksiä. Näin ollen voisi olla perusteltua turvata siirtymäkauden ajan nuoren kuntoutusraha siihen saakka, kunnes nuori täyttää 20 vuotta tai muusta syystä poistuu etuudelta ennen sitä.

THL pitää tärkeänä, että esityksessä on huomioitu nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen myöntämisedellytysten eroavuudet ja ehdotetaan ammatillisen kuntoutuksen järjestämistä koskevaan pykälään uutta momenttia koskien matalamman työelämätaavoitteen nuoria. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen tulisi ratkaisupäätöksissään kyetä huomioimaan riittäväällä tavalla nuorten yksilölliset tilanteet ja tuen tarpeet. On tilanteita, joissa opiskelusta voi joutua maksamaan, esimerkiksi mikäli opinnot eivät ole edenneet tavanomaiseen tahtiin ja oppivelvollisuusikä on ylittynyt. Maksullisilla opinnoilla voi tällöin olla ratkaiseva merkitys maksuttomalle jatko-opintopolulle pääsemisessä, jolloin niiden tukeminen ammatillisena kuntoutuksena on tarkoituksenmukaista.

Peppi Saikku

26.2.2026

THL/437/4.00.00/2026

**Asiavirheen korjaamista koskevien säännösten muuttaminen sekä
sairausvakuutuslakiin ehdotetut uudet säännökset**

Ei lausuttavaa.

Työttömyysetuuden sovittelua koskevan säännöksen muuttaminen

Ei lausuttavaa.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Piia Aarnisalo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende